



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 269/04-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Márie Práznovskej, bytom N. Z., pre namietané porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 2/2004 z 28. apríla 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Márie Práznovskej **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2004 doručená sťažnosť Márie Práznovskej, bytom N. Z. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 2/2004.

Sťažovateľka uviedla, že najvyššiemu súdu „*podala dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 8. 2003, č. k. 10 C 27/03-29 (9 Co 154/03-29)*“. K dovolaniu zároveň pripojila poverenie pre svoju zamestnankyňu Bc. E. P. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 2/2004 z 28. apríla 2004 bolo konanie zastavené a pokiaľ ide o trovy dovolacieho konania, bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá na tieto trovy právo. Jedným z dôvodov zastavenia dovolacieho konania bola aj prekážka zastúpenia podľa ustanovenia § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka namietala, že najvyšší súd svojím postupom vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 2/2004 porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 4. 2004, sp. zn. 10 C 27/03 (5 Cdo 2/2004), bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a... právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- Sk. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavná sťažnosť je osobitným právnym prostriedkom nápravy, na základe ktorého poskytuje ústavný súd ochranu fyzickým osobám alebo právnickým osobám pred neoprávnenými zásahmi majúcimi podobu právoplatného rozhodnutia, opatrenia, či charakter iného zásahu (napr. aj procesného postupu orgánu verejnej moci) do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje všeobecný súd a sťažovateľ ju nedosiahol ani po vyčerpaní účinných a dostupných právnych prostriedkov nápravy, na uplatnenie ktorých ho oprávňoval osobitný zákon.

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľky spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jej základných práv alebo slobôd rozhodnutím súdu (III. ÚS 211/04).

Sťažovateľka namietala, že najvyšší súd tým, že zastavil konanie o jej dovolaní proti rozhodnutiam Okresného súdu Nové zámky sp. zn. 10 C 27/03 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co 154/03 z dôvodu nedostatku podmienky povinného právneho zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 241 ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku, porušil jej základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vo svojej konštantnej judikatúre rozhodol, že len výnimočne otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie nejakého základného práva alebo slobody (I. ÚS 24/04).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Zákon tak vyžaduje povinné zastúpenie dovolateľa, ktoré má význam pre formovanie dovolania (pri zákonom stanovených dovolacích dôvodoch), ale aj z hľadiska kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa pred najvyšším súdom.

Z judikatúry všeobecných súdov (napr. R 43/1993, R 56/1996) vyplýva, že nedostatok právneho zastúpenia má za následok, že dovolací súd konanie zastaví podľa § 104 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Takýto postup bol zo strany sťažovateľky predvídateľný a najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5 Cdo 2/2004 z 28. apríla 2004 tento postup aj náležite vysvetlil. Právny názor najvyššieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Sťažovateľka nespĺnila zákonnú podmienku na prístup k dovolaciemu konaniu. Najvyšší súd pri posudzovaní jej návrhu vychádzal z platného zákonného textu a tento aplikoval v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy. Podľa tohto ústavného textu domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Občiansky súdny poriadok stanovením prísnejších podmienok na zastupovanie v dovolacom konaní zdôrazňuje potrebu kvality dovolania ako ďalšieho stupňa

v občianskoprávnom konaní. Až po splnení týchto podmienok je dovolací súd oprávnený vo veci konať. Nesplnenie podmienok na dovolanie vrátane predpísaného právneho zastúpenia je prekážkou, ktorá bráni dovolaciemu súdu v konaní. Až po splnení všetkých formálnych náležitostí požadovaných zákonom (Občiansky súdny poriadok) môže najvyšší súd vo veci konať a rozhodnúť.

Až po splnení všetkých formálnych náležitostí na dovolanie sa môže sťažovateľka dovolávať súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže najvyšší súd pre formálne prekážky nemohol rozhodovať v dovolacom konaní, nemohol ani uznesením sp. zn. 5 Cdo 2/2004 z 28. apríla 2004 porušiť základné právo sťažovateľky zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2004